

IZHAJA VSAKI DAN

Vadi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Petimične števe, se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nvč. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 3 st. mm, smrtne, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vsa leta 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnilne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na naslednje izdanje „EDINOSTI“ stane: celotno leto K 2,40, pol leta 1,20.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnine, oglase in reklamacije pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik **STEFAN GODINA**. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijski lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-branilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Slovenski delavci!

Vaša »Narodna delavska organizacija« proslavi jutri, dne 9. avgusta t. l. svojo prvo obletnico in razvije svoje zastave. — Z Vam lastnim navdušenjem se pripravljate za dostojno proslavo iste, da s tem dokažete svojo ljubezen do Vaše organizacije, ki Vas bo kakor narodne delavce od jutri naprej združevala pod svojo modro zastavo.

To priložnost so uporabili zastopniki italijanskega šovinizma za vprizoritev gonje, koje cilj je preprečiti Vašo slavnost s tem, da Vas zapeljejo k neredom in izgredom.

Naš namen je z resnim in dostojnim nastopom izsiliti si spoštovanje od nasprotnikov kot slovenskim delavcem. Imejte to pred očmi! Mi ne bomo nikogar provocirali, mi hočemo le med seboj proslavljati svojo slavnost.

SLOVENSKI DELAVCI! Pozivljamo Vas za to, da se ves čas slavnosti in zlasti pa na predpoludanskem sprejemu puljskih gostov vedete tako dostojno in mirno, kakor ste to storili nepozabnega prvega majnika. Ako bi hoteli nasprotniki Vas kolikorkoli izzivati, prezirajte jih in mirno stopajoč naprej, dokažite, da ste bolj kulturni nego zasramovatelji Vaše narodnosti.

Narodna del. organizacija.

BRZOJAVNE VESTI.

IZ TURČIJE

CARIGRAD 7. Novo ministerstvo je bilo danes zapriščeno. Govori se, da so bivšega armenskega patrijarha Ormaniana zaprli. Mesto je mirnejše, zdi se, da se položaj boljša. Zadnje dni so draguljarji, trgovci in zasebniki deponirali svoje urednosti v bankah, znamenje, da je bil položaj negotov.

CARIGRAD 7. Vesti, da je bil na današnji selamljik povabilen ves diplomatični zbor, se doslej ne potrjujejo.

CARIGRAD 7. V večeršnji ministerski listi, ki jo je sultan potrdil, je manjkal le finančni minister Zia paša, ki je imel to listino tudi že v prejšnjem ministerstvu.

CARIGRAD 7. Veliki vezir je poslal oblastnjem in vilajetom okoliščino, v kateri naznanja svoje imenovanje ter pripomnja, da je podelitev in izvedba ustave ter sklicanje zbornice nov dokaz, da želi sultan svojim podanikom brez razlike vse dobro. V okoliščini se pozivlja oblastnjem, naj spoštujejo ustavo in se pokore zakonom.

CARIGRAD 7. Vsi listi pozdravljajo novo ministerstvo.

PODLISTEK.

+ Janez Jesenko.

(Njegovo življenje in delovanje).

Spisal pokojnikov prijatelj.

To je bilo delovanje rajnega profesorja na polju slovenske knjige. Minulo je več nego 10 let, ko smo se jaz in profesorja Gorniljak in Jesenko neki popoldne v »Trgovski kavarni« pogovarjali o potrebah in razmerah slovenskega slovstva. Pri tej priliki prišli smo tudi do »družbe Sv. Mohorja«. Kar je vprašal prof. Gorniljak prof. Jesenko: kaj je z njegovo pogodbo z družbo sv. Mohorja? O kaki pogodbi, odvrnil je vprašane, se pač tu ne more govoriti, če nečete natanko določenega načrta, odobrenega in potrjenega tudi od skupnega načelnikstva družbinega, smatrati za kako pogodbo.

Na povabilo skupnega načelnikstva — je pripovedoval Jesenko — sem bil prevzel nalogo, da vsa zemljepisna stvarina poljudno obravnam v peterih snopcih po 160 do 200

CARIGRAD 7. Selamljik se je vrnil v lidizu ob velikanski udeležbi prebivalstva. Navzoč je bil tudi diplomatični zbor. Občinstvo je sultana in velikega vezirja navdušeno pozdravljalo. Po selamljiku je sultan vsprejel diplomatični zbor ter prečital izjavo, da da svoje vladarske besede, da to strogo vladal po ustavi. Dekan diplomatičnega zbora, Imperiali je ponovno čestital sultanu v imenu diplomatičnega zbora. Sultan je stisnil vsakomurko ter jih naprosil, naj sporoče svojim vladarjem zahvalo za prijateljska čustva.

CARIGRAD 7. Mutezarit v Kočanah je ostavljen, ker ni razglasil ustave in pride pred sodišče. Več valjev je odstavljenih. List „Ikdam“ poroča, da je odstavljen tudi pariški poslanik Munir paša. 13 palačnih uradnikov se nahaja v hišnem zaporu.

Iz Egipta.

KAIRO 7. Reformna stranka zahteva od podkralja, da uvede ustavo.

Iz Čile.

SANT JAGO DE CHILE 7. Ministerstvo je odstopilo.

Madrid 7. V trenutku, ko je minister za notranje stvari prišel iz svoje hiše, da bi se podal v ministerstvo, je nek nedavno odpušeni uradnik tega ministerstva vrget proti ministru velik kos mavca, ki je ministra lahko ranil na nogi. Storitca so aretirali. Poškodba ministra je neznatna.

Rim 7. Markiz Rudini umira.

Petrograd 7. Glasom nekega uradnega poročila so na parniku „Rošpit Lazarev“ dosepevemu dne 1. avgusta iz Jefe v Odeso, Konstatirali sumljiv slučaj kuge. Obolelo osebo, neko Bolgarsko, vračajočo se iz Jeruzalema, so izolirali, druge potnike s posadko vred so pa tri dni pod palmo pridržali na parniku. Priljago na parniku so desinficirali. Stanje bolnice se boljše.

Zemur 7. Srbska princesinja Helena je v spremstvu ene svojih dvornih dam odpotovala v toplice Elster v Nemčijo, kjer ostane nekoliko tednov.

Bukarešt 7. Veletržec Samuel Barasch v Potošanu je ustavil plačila. Pasiva znašajo 40 milijonov. Barascha so aretirali.

Pisma iz Prage.

I.

(Jubilej naroda češkega. — Čehi in narodno gospodarstvo. — Število obrtnih in trgovskih podjetij v območju praške trg. zbornice. — Koliko je nemških podjetij v tem okrožju in vdeležba Nemcev na razstavi. — Češka obzornost napram Nemcem. — Reminiscence za razstavo v Libercih l. 1906. — Sedanja razstava predhodnica vseslovenske razstave.)

Redek jubilej slavi češki narod! Šestdeset let je minilo od zgodovinskega l. 1848, s katero dobo počenja vstajenje češkega naroda in nov mogočen vzrast narodne moči.

Šestdeset let težkega in utrudljivega dela, polnega težkih bojev z večnim neprijateljem in neprijazno zgodovinsko usodo, šestdeset let, žrtvovanih češki samoizobrazbi in narodni obroditvi.

V tej dobi je ta ubogi češki narod brez vseh sredstev, brez prijateljev, brez tuje pomoči, vzlic vsej nenaklonjenosti in oviram uplivnih krogov, vsemu nasilju in naskokom močnih in bogatih sovražnikov dosegel sijajnih

tiskanih strani. Sestavil sem bil natančen načrt, kako si bodo posamični snopci sledili od leta do leta in katero stvarino bodo obsegali. Lotivši se dela takoj dovršil sem bil prvi snopč za dosti pred določeno dobo, ter ga poslal Lambertu Einspielerju, ki se je tudi prej kakor družbin tajnik pogajal z menoj.

Od tega imam še dva lista: v prvem mi potrjuje vsprejem rokopiša ter pravi, da ga je z veseljem jel čitati. V drugem poroča, da je moj rokopis vzel celo s seboj v kopališče ter da ga tu pregleduje z vedno večim zanimanjem. V prvem listu tudi toži, da je družbina blagajna prazna, da mi, žalibog, ne more precej povrniti vsaj onih stroškov, ki sem jih sam imel z dovršenim rokopisom.

Takrat je »Slov. Narod« v obširnem uvodnem članku prijel družbino načelnikstvo zaradi neobčitnega gospodarstva in neobčitnih računov. Podpisal je bil ta napadajoči članek neki »Gorenjski rodoljub«. Gospodje v načelnikstvu so se jezili, stikali glave in precej prišli do končnega sklepa: Jesenko je pisal oni članek. Motil in zmotil jih

vspehov v svojem duševnem in telesnem razvoju.

Da zamoremo pravično prezoditi velikost češkega napredka, moramo si predstaviti težke pogoje mladega razvoja in sočasno strogo primerjati razvoju sosedov, ki imajo nad mero ugodne pogoje za razvoj. Na kakšni višini bi bil danes češki narod, ko bi mu bila zgodovinska usoda tako naklonjena kakor Nemcem, ko bi bili tako protežovani, kakor oni in kolonečno ako bi se češki narod mogel opirati na 60-milijonski narod in sosednjo državo, kakor to delajo Nemci!

Primerjajmo samo tisoletni razvoj Nemcev ob vseh najugodnejših okoliščinah s šestdesetletnim razvojem češkega naroda! Tu vidimo, da so Čehi v mnogem nadkrili Nemce, v mnogem dotekli ter tako podali zadosten dokaz o visokosti svoje narodne cene.

Samo narodogospodarskemu razvoju se češki narod, ki je bil vedno s kulturnim razvojem zaposlen, ni mogel zadostno povečati. Danes pa se že umeva velikanski pomen narodogospodarskega razvoja, ki se mu mora sedaj češki narod v celoti posvečati, da se osvobodi od ponižujoče odvisnosti svojih neprijateljev. Čehi so prišli k spoznanju, da za današnje dobe vsa moč izvira samo in edino iz narodogospodarske moči naroda in s tem spoznanjem je dana češkemu narodu gotova smer daljšega razvoja.

Ako imajo Čehi svojih učenjakov, umetnikov, nadprodukcijo inteligence in ročnega delavstva, ako imajo svojih šol, gledališč, sokolov, si bodo znali vavrtiti tudi svoje tovarnarje, ki bodo dajali kruha in preživljali nadprodukcijo svojih popolnih delavskih sil, si vavrtijo tudi svojo industrijo in trgovino — svoj češki trg. To je volja naroda, izražena o pravem času. In temu namenu prispeva tudi sedanja

Jubilejna razstava. Ne predstavlja sicer celotne slike češkega narodogospodarskega razvoja, ali vendar daja dobro razpoznanje, kje se Čehi v razvoju pozamičnih strok industrije na vzhodu dobe in kje je še potrebno maračaj dopolniti ali pa celo znova začeti. Na razstavi hočejo Čehi natančno proučiti vse naspake in nedostatke, hočejo sestaviti natančen seznam vseh onih vrst blaga, ki se doslej ne proizvajajo še na Češkem, in za katere niso o se svojim narodnim imetjem nasečati svojega stoletnega neprijatelja. Iz sedanje razstave hoče češki narod crpiti spoznanje o potrebi narodogospodarskega razvoja ter hoče osredotočiti vse svoje sile na tej točki. Češki vodilni krogi smatrajo za sveto dolžnost, da pridobijo češkemu narodu na tem polju popolno samostojnost in neodvisnost od tujine. Zato je letošnja razstava za ves češki narod vrlo važna, ker je mejnik nove dobe in nove smeri v razvoju češkega naroda.

K boljšemu umevanju pomena sedanje razstave moram podati nekoliko zanimivih števil, da uvedem na pravo mero razne, čisto neopracene nazore o vsem podjetju.

Razstava nikakor ni celotna slika češkega industrijskega razvoja, ker je razstava ene same trgovske zbornice, niti celotna slika češke gospodarske moči v območju te zbornice. V dokaz temu zadostuje navesti številke. V okrožju praške trgovske zbornice je 83.334 čeških podjetij (54.450 industrijskih in 32.884 trgovskih); od teh se je vdeležilo razstave okoli 2000, torej nekaj nad 2%; nemških podjetij pa je v tem okrožju 3874 (2180 obrtnih in 1694 trgovskih) in od teh

je bil podpis, ker sem bil jaz z istim podpisom »Gorenjski rodoljub« spisal za družbin koležak kratek životopis rajnega profesorja Matije Debeljaka.

To je bil povod, da je družbino načelnikstvo snedlo svojo besedo, pretrgalo vsako zvezo z menoj — in to brez vsake pisane odpovedi. Najlepša pa je ta, da mi odbor družbin ni povrnil rokopiša, ki ga vendar ni niti nagradil niti kupil!

Sedaj nam je bila jauna zapreka, zaradi katere družba sv. M. ni bila tekom let priobčila po listu že obljubljenega zemljepisa. Tako ne more nikdo očitati rajnemu profesorju: prevzel je nalogo, pa je ni izvršil, začel je delo, pa končal ga ni! Kajti pokojni Jesenko je bil povsodi in zmeraj železne volje, ki je pri vsakem početju vtrajala do konca.

Njegovo osebno življenje je bilo priprosto. Obodoval je vsa leta le po gostilnah, pa ne po takozvanih restavrantih in velikih hotelih, ampak v gostilnah, ki jih Lahi imenujejo trattorie. Priprosta a tečna hrana ohranjala mu je zdravje in moč podatavljenega živila, ki se ni ustrašil nobenega napora. Razun

se vdeležuje razstave nad 300, torej skoro 10%. — Bilo je torej na nemški strani petkrat več zanimanje za razstavo, nego na češki strani.

Zato sedanja razstava ni popolna slika češke gospodarske sile, ker se je vdeležuje samo 2 odst. vseh Trgovsko obrtnih podjetij praške trgovske zbornice.

H koncu moram omeniti v resnici slovanško gostoljubnost češkega naroda. Razstavo prireja, kakor omenjeno, praška trgovska zbornica; v področju te zbornice je bilo po ljudskem štetju l. 1900: 1.961.241 prebivalcev, in od teh samo 103.392 Nemcev (torej 5 odst. Nemcev; med temi je pa 3 odst. Židov, torej pravih Nemcev samo 2 odst. — Češki narod je temu neznatnemu odlomku dovolil ravnopravnost in popolno svobodo, da pokaže svojo izdatnost. Predočimo si nemško razstavo v Libercih (l. 1906) zaključeno, s tako ogromnim fiaskom, in primerjajmo narodnostno razmere trgovske zbornice v Libercih. Ta je imela po ljudskem štetju l. 1900 1.129.075 Nemcev in 844.126 Čehov, torej tudi po dunajskem ljudskoštevilnem merilu 45 odst. Čehov. In tu nam prihaja v spomin kako so takrat Nemci beseli proti udeležbi čeških trdk ter so na liberški razstavi celo prepovedali češko govorico. Šele pri tem primeru spoznavamo pravo kavalirstvo in prekomerno pravicoljubnost češkega naroda.

Slovenci želimo sedanja razstavi največih vspehov, ker privede Čeha vendar k spoznanju svoje moči in slabosti in ker jo smatramo za predhodnico velike razstave, a to ne samo češke, ampak vseslovenske, ki je v gospodarskem razvoju Slovanstva neobhodno potrebna.

Ne Nemcem, ampak Slovanom morajo Čehi pokazati svojo gospodarsko silo in svoje izdelke, ker slovanski trg spada Slovanom.

Zato že danes odlični češki krogi delajo za bodočo veliko slovansko razstavo v Pragi.

Franjo Krašovec.

Asquith o svobodni trgovini.

V Londonu je te dni tamošnji »Cobden Club« priredil banket na čast gostom mednarodnega kongresa svetovne svobodne trgovine. Na tem banketu je bil navzoč tudi ministerski predsednik Asquith. V daljšem govoru je rekel, da svobodna trgovina napotuje jedne narode na druge, in da jih dela odvisnimi jednega od drugega. Svobodna trgovina je ravno pogoj za prijateljstvo med vsemi narodi na svetu.

Cesar Viljem proti protunemški agitaciji v Rusiji.

Ruski poslanik na nemškem dvoru grof Oster-Sacken je bil od cesarja Viljema naprošen, naj dela na to, da se v Rusiji ustavi časnikaška agitacija proti nemškemu narodu in proti Nemčiji. Ako bi se ta agitacija nadaljevala, bi se utegnili odnošaji med Rusijo in Nemčijo ohladiti.

Ali je navihana ta Viljem II.! Ali pa — najiven! Mari meni, da je kje kaka živa duša v političnem življenju Evrope, ki ne bi bila na čistem, da je ravno mogotcem v Berlinu na tem, da bi se razmere med Barolinom in Petrogradom ne ohladile? Viljem zbira svoje čelo v ostre gube, da bi koga ustrašil, v resnici pa se boji — on sam!! Po sestanku v Revalu se ruskim državnikom

vode mu je pijača bila prav postranska stvar, katere si je privoščal le toliko, kolikor si je še bolj zmeren človek v gostinah kupiti mora. Enako priprosto se je oblačil; navadno v sivo suknjo, katerega se je prah po šolskih sobah še najmanje prijemal. Na novošegne noše ni nič držal, kajti v njegovih očeh nista lična suknja in svetel klobuk narejala moža, ampak le značajnost in primerna spretnost in delavnost. Na njem nisi nikdar videl ne zlatih gumbov in iglice, niti zlate urne verižice; kajti vse to zdelo se mu je pravemu možu nedostojna nagrada.

Neka stanovitnost je odlikovala vse njegovo delovanje in življenje. Tako je vsa leta svojega definitivnega službovanja prebil na isti državni gimnaziji, s katere ni nikdar stran proslil; tako je bival v isteji hiši, v isteji sobi vsa dolga leta, odkar se je bil 1867 preselil iz Gorice v Trst. Enako redni so bili tudi njegovi sprehodi do Lince, ali dalje do Katinare.

Ave, anima pia!

(Zvrhotek).

pač ne treba vznemirjati pred mračnim čelom Berolina... Časi se spreminjajo in žnjimi se je evropska konstelacija — že temeljito spremenila in vzlic vojni na skrajnem Vzhodu in vzlic — debelemu prijateljstvu med Viljemom in... sultanom. Minoli so časi, ko se je svetovna politika v strahu ravnala po berlinski volji.

Če morda tudi na Dunaju neprijetno občutijo to spremembo — Slovani gotovo niso krivi na tem, saj so vedno in dovolj svarili pred politiko, ki nas le ponižuje v vlogi — sekundanta Berolina!

Ogrska.

Kriza madjarskega ministerstva?

„A Nap“ beleži vest, da se po Wekerlovi adjunciji v Ištu splošno govori, da ni izključena kriza v ministerstvu.

Volilna reforma na Ogrskem.

List „Budapest“, organ Košutov, piše o volilni reformi na Ogrskem ter pravi, da bo reforma poglavito temeljila na pluralnem sistemu.

Ta institucija je na Ogrskem, kakor izvaja „Budapest“, sicer še tuja, vendar se bo možno za njo navdušiti, čim se javnost prepriča o nje pravičnosti. Volilna reforma bo le s pomočjo pluralnega sistema mogla ohraniti hegemonijo Madjarov.

O ti ljubi Bog — da ti madjarski listi, ta Košut in vsi ti Madjari ne pomislijo, kako se zagrešajo na logiki stvari, ako hočejo spraviti v soglasje princip splošne volilne pravice z nadvaldom manjšine nad večino. Če je volitev splošna, mora priti numerična večina veljave; če pa se s kako volilno reformo hoče doseči nasprotni efekt, potem pa je princip splošnosti ubit.

Hrvatska.

Razširjenje reškega kolodvora.

Ravnateljstvo kr. ogrskih državnih železnice je sklenilo razširiti kolodvor na Reki. Potrebno zemljišče pridobijo s tem, da zasujejo del reške luke. Istotako napravijo v Bakru kolodvor za razuširanje vlakov. Stroški za te gradnje bodo znašali 4 mil. kron.

Spojenje z Avstrijo.

Dunajski „Vaterland“ je priobčil članek pod naslovom „Kroatische Anlehnung an Oesterreich“, v katerem zagovarja, da se Hrvatska in Slavonija pripojita avstrijski državni polovici.

Drobne politične vesti.

Cesar bolan? Iz Budimpešte javljajo, da je ministerski predsednik dr. Wekerle izjavil, da treba cesarju počitka in odmora, zato se splošno sodi, da se cesar ne počuti dobro.

Grški kralj Jurij se nahaja sedaj v toplih v Aix-les-Bains, ter namerava po dovršenem ležanju oditi v Kodanj. Javlja se, da se pred povratkom na Grško poda še v Paris, kjer obišče predsednika Fallieres.

Dom Carlosov prijatelj umorjen. Iz Lizbone javljajo: Najboljega prijatelja pokojnega kralja Carlosa, Tondello, je ubil njegov lastni nečak. Ta dogodek je napravil na kralja Manuela in kraljico mater globok utis.

Katoliški kongres v Siciliji. V Kataniji se vrši od 6. do 8. t. m. katoliški kongres za Sicilijo. Kongresa se udeležujejo vsi sicilijanski škofje.

Črnogorski knez odstopi? Beligradski „Politika“ javlja, da namerava v jeseni črnogorski knez Nikola po 50-letnem vladanju odstopiti. Predno odstopi, pomisli vse osebe, obsojene v znani aferi bomb.

Dnevne vesti.

Fuori i barbari! Ali živimo v XX. stoletju, v katerem se elektrika pripravlja da nadvlada parno silo in v katerem se zde ljudstvu zajamčene najrazsežnejše svobode? Umetnost, znanost, napredki mehanike, najuljudnejši in najbolj prijateljski odnosi med ljudmi govore jasno, da ima doba bratomornih bojev izginiti.

Slovensko ljudstvo če tudi nima 20 stoletij latinske civilizacije za seboj, umeva sodobno civilizacijo v formi, ki jo zahtevajo sodobni časi. Boj, ki ga naizogibno bide dan na dan je zahtevan od neizogibne potrebe svojega razvoja na vseh poljih, od umetnosti, literature, vede, do modernega gibanja delavskega. Naš boj je po zgodovinski potrebi, ki je ne more spremeniti nobena sila, boj ekspanzije. V fizičnem in naravnem zakonu je, da gibanje jednega telesa predpostavlja premaknenje drugega telesa.

Tako naša naraščajoča kultura naleta na tisoč zaprek v borbi s tistimi narodi, ki so že dovršili svojo zgodovinsko pot in se jim to nagiblje nizzdolu.

Naši nasprotniki govore često, da Trst ni mesto, ki bi si je mogel kedo pribojevati in da na njega zemlji se ne morejo razvijati druge energije, nego čisto italijanske.

No, prav! To pomenja ne videti in zanikati eksistenco dejstva.

In če na tej čisto italijanski zemlji (uboga zemlja, ki je pozvana, da daja zavetila vsem ljudem!) se ne morejo razvijati druge nego italijanske energije, čemu se mučite v sterilnem boju proti nam, ki koncem

konca ne zahtevamo nič drugega, nego da se moremo svobodno gibati, kakor zahtevajo zakoni civilizacije in dovoljujejo vsem ljudem?!

Čemu se torej toliko mučite proti našim institucijam, vračajoč se v minolost in kradeč kakemu Juliju II. geslo: Fuori i barbari?!

A če slovensko ljudstvo v resnici predstavlja barbarstvo, kakor hočejo trditi naši nasprotniki, čemu naj — na luči sodobne civilizacije — minolost zbujajo toliko strahu za sedanost in bodočnost?!

V besnilu boja v obrambo pravic in privilegijev, ki imajo skoro izginoti, ti naši nasprotniki zatiskajo oči, da le ne vidijo, ter se obupno love za minolostjo.

Ali to vračanje v prošlost je simptom dekadence in obnemoglosti?

Krivi da gotovo ni na strani slovenskega ljudstva, ako njega narod na torišču sodobnih kulturnih bojev napreduje — krivda (če je kaka) je v zgodovini, katera se ravna po zakonih, ki jih ne more zbrisati nobena človeška moč.

Gospoda italijanski nacionalisti bi morali, ako bi bistre rezonirali, naperiti svoje orožje proti zgodovini...!

Bilo bi to prazno delo, kakor so prazni njihovi poskusi uničenja proti nam.

Mi vsprejemamo klic Julija II: Fuori i barbari! — ker na luči civilizacije ne sme biti mesta za barbare...!

Protislovenska gonja laških šovinistov. Vsled teatralično inscenirane gonje proti nedeljski slavnosti N. D. O. se strani laškega novinarstva in laško-liberalnega pol. društva „Patria“ je predsednik N. D. O., dr. Josip Mandić, poslal na ministerskega predsednika bar. Becka in na ministra za notranje stvari Bienenrtha sledečo brzojavko:

„Nedeljska tržaška slavnost je delavska prireditev brez nacionalnega ozadja. Slavnost se celó vrši izven mesta in morajo le gostje, delavci z puljske filijalke, iz kolodvora neizogibno iti po mestu. Protestiramo proti nameram italijanskih šovinistov tendenciozno napihiti stvar. Demonstracije so izključene. Tukajšnja policija ni imela kljub temu kričanju pomislekov proti slavnosti. Eventualna prepoved bi razburila vse slovensko prebivalstvo.“

Apel na Titttonija! Nesramna in kulturnega naroda, kakoršen je italijanski, nevredna je gonja, ki jo šovinistično laško časopisje tira proti nedeljski slavnosti N. D. O. „Patria“ je celó brzojavno potom zahtevala od ministerskega predsednika, naj prepove to slavnost.

Nacin, kako italijanski šovinisti, napihujejo vso stvar, je uprav klasičen za karakterizacijo teh političnih exaltados. Kaj se vendar zgodi v nedeljo?

N. D. O. priredi v nedeljo svojo slavnost v Rojšanu, do česar ima vsaj toliko pravice kakor vsako društvo regnicolov. Slovenski delavci hočejo proslavljati svojo slavnost med seboj in se pri tem brigajo za druge ravnotako malo, kakor bi želeli, da se drugi ne brigajo za njih slavnost. Pridejo tudi gostje od zunaj in je umevno in naravno, da se gre goste pozdraviti na kolodvor. Vsa prireditelja je sploh taka, da italijansko obšinstvo ne bi bilo izvedelo ničesar o vsej slavnosti, da ni italijansko časnikarstvo zatrobilo v rog šovinističnega hujskanja.

Zlasti odklikuje se v tem hujskanju „Independente“ in, ker pozna dobro dispozicije v diplomatskih krogih na Dunaju, apelira na italijanskega ministra Titttonija, ki naj opozori Aehrenthala na to dozdevno žaljenje dozdevne italijanite.

To pa je že vsek nesramnosti! Laški šoveni hočejo torej strašiti avstrijsko vladu s Titttonijem, da bi ista prepovedala slavnost, ki jo na svojih tleh priredi avstrijski državljani slovenske narodnosti.

Če je že vlada imela namen žrtvovati slovensko slavnost na oltar nekoliko političnih komedijantov, ji sedaj prepoveduje lastno dostojanstvo, da bi se udala grožnjam irredente.

Upamo, da nismo še tako daleč, da bi mogel italijanski minister sistrati avstrijske osnovne zakone, ko gre za Slovence. Tu gre za čast države!

Iredenta hoče brezpogojno boj! „Meščanstvo se še posvetuje glede slavnosti našega delavstva. „Piccolo“, posebno pa včerajšnji „Independente“, sta rekla čisto in bistro, kako preprečiti našo slavnost: z brahijalno silo! Italijani mislijo, da imajo pravico do tega, ker naši obhodi da so demonstracije.

Mi ne vemo še, kako odloči redarstvo glede našega odhoda. Bodi kakor hoče: mi prosimo in zaklinjamo naše ljudstvo, naj ohrani svojo hladnokrvnost do skrajne meje. — Spominjamo, da pride k nam v obiske na stotine vnanjih gostov. Radi njih moramo biti mi hladni, da se bom mogli hladnokrvno, a zato vspešneje obraniti pred uličnim mobom.

Ali ko opominjamo naše ljudstvo na to prvo dolžnost opominjamo je tudi na drugo: da s svojo navzočnostjo po polni meri vzveliča slavo naših delavcev!

Naše vrste morajo imponirati šovinistom: s številom, vzornim mirom, dostojanstvenim vedenjem in hladnokrvnostjo!

Davajoti vam tržaški Slovenci, to poročilo, storilo smo svojo dolžnost, ki je

imamo kakor vaše javno glasilo. Mi vas prosimo ponovno, da se z vaše strani ne dogodi ničesar, kar bi dalo povoda tudi najmanjši reakciji od strani njih, ki bi hoteli imeti nered. Ali ravno zato, da naši nasprotniki javno pripravljajo nered, Vas spominjamo tudi tega, da so že minoli časi, ko je vsaki ulični fanfaron mogel postopati z nami kakor s sužnji.

Torej: naš nastop mora biti dostojanstven kulturno, ali ob potrebi mora biti tudi naša obramba odločna in eksemplarna!!

Vel onaki! Za iredentovskimi listi, je predvčeraj nastopilo proti nam tudi glasilo tržaških delodajalcev, katerim na čelu je mož, od katerega smo pričakovali več resnosti! Tudi „L'Adriatico“ je pricapljal za svojimi lahonskimi kolegi! Tudi dr. Ferruccio Zimadorijev glasilo je čutilo potrebo, da vdari po tržaških Slovencih! Mi smo vedno mislili, da je ta mož najresnejši in najtreznejši tržaški Italijan — no, zdí se, da smo se varali v tem domnevanju! Borba za kruhek — borba za obstanek je spravila tudi glasilo tržaških kapitalistov v gonjo proti vsemu, kar je slovenskega na tržaških tleh! Ko bi ne šlo za biti ali ne biti, bi „Piccolo“ in „Adriatico“ ne bila posegnila proti Slovincem v to najnovejšo gonjo. Ker pa se boje „mazzinijancev“, ker se boje, da bi se jim očitalo, da se niso potegnili za — italijanstvo Trsta, so zamjavkali tudi ti. Mi si hočemo dobro zapomniti to bevskanje in klicanje raznih Titttonijev na pomoč.

Pride čas, in ta ni daleč, ko nas bodo vabili na vse strani, naj pomagamo — mi pa shranimo sedanja polena, vržena nam pod noge, in jih porabimo o priliki, ko nas bodo naši dobri sosede klicali na pomoč!

Sedaj prihajajo na dan z razpravami o pomirjenju med Avstrijo in Italijo — kakor bi bila Avstrija enotno narodna država! S kom se hočete miriti, ako ne z večino narodov? Ta pa je v Avstriji slovenska. S Slovani se morate pomiriti! Pomirjenje z Avstrijo ostane nemogoče dotlej, dokler ne nehate napadati narodov, ki tvorijo večino te države — dokler se boste na ostuden način zaganjali v nas Slovence! Vaša posvetovanja in pritiskanje na tukajšnje državne oblastnike nas puščajo povsem mirne.

Mi smo tu državljani in meščani in imamo vse pravice, ki se jih hočemo posluževati, kakor in kedar se nam primerno zdi, in ne kakor bi nam kedo hotel diktirati! Mi ne mislimo nikogar izzivati, a tudi ne bomo trpeli, da nas izzivajo drugi! Mi puščamo na miru vaše slavnosti, in to ne le v mestu, ampak tudi v izključno slovenski okoličini; zahtevamo pa, da se tudi nas ne nadleguje. Ako pa hočete resen boj, smo mi pripravljeni tudi na to — ali pazite na posledice!

Bodite uverjeni, da, čim se nam izkrivi las, nastopimo tudi mi ob prvi priliki tako, kakor nam bosta velevala naša dolžnost in — čast! Se je čas, da izpregledate in popravite neumnost, ki ste jo napravili te dni se svojo nepremišljeno gonjo; — ako pa menite, da nas uženete v kozji rog z neslanimi napadi — se jako, jako varate!

Narodna armada.

V sili hudič muhe žre! Oprostite nam ta molce robati slovenski pregovor. Ali primeren je. V zadregi, v katero ga je spravila sijajna zmaga minole nedelje v Dolini, kjer je „liberalna strahovlada strta“, si pomaga „Slovenec“ sedaj s tem, da ščuva socijalno demokracijo prati Dolinčanom. Saj pravimo: v sili hudič muhe žre!

„Slovenec“ čenča dalje o „strahovitem porazu liberalcev“ in o „100 kmetov, ki so bili pri ustanovitvi „Izobraževalnega društva“! Zato ga prosimo vnovič, naj nam razreši zagonetko: kako da ti zmagovalni njegovi pristaši nad strahovito poraženimi „liberalci“, niso mogli obdržavati ne javnega ne shoda na podlagi §. 2.?

To zagonetko naj nam razreši „Slovenec“!

Če pa hoče „Slovenec“ zatrti, da je bilo v kapelaniji 100 kmetov, je to farbarija, ki se jej morajo na glas krohovati celo vse dolinske živali — z dolgimi ušesi. Našinci so pazno nadzirali, kdo vse stopa v kapelanijo in niso jih našli niti — 10! Pa saj v kapelaniji ni prostora niti za 50 oseb, ako bi jih s kakim strojem tlačil notri! Resnica je pač to, da so bili v kapelaniji zbrani generali — brez armade!

„Slovenec“ pravi, da je vsako sporazumljenje izključeno izlasti sedaj, ko so liberalci „dubovščino sramotili zaradi njenega stanu“. To je od ene strani laž, od druge pa farizejstvo. Laž je, da so „liberalci“ vsklikali, ker vsklikali so sami kmetje, katoliški in verni; in laž je, da so sramotili dubovščino, ampak vskliko so šli na račun navzočih dveh kapelanov, o katerima je izrekel svojo sodbo tudi dolinski župnik-dekan, s tem da se je ostentativno držal daleč proč od te — kranjske hujskarje.

Če pa „Slovenec“ natveza, da je sedaj po shodu minole nedelje, vsako sporazumljenje izključeno, je to gnušno farizejstvo. Kajti nepobiten fakt ki ga tudi gosp. kapelan Volk ne more tajiti, je ta, da je že davno

pred shodom, češ, da so sedaj „drugi časi“, odklonil ponudbo kompromisa v društvu „Vodnik“, v kateri ponudbi so šli Dolinčanje malone do meje samoponiženja.

Še ena okolnost v „Slovenčevih“ noticih nam pada v oči. Govori namreč o ustanovitvi izobraževalnega društva! Kjer pa je ostal pridevek „katoliško“? Pa ne da je gospodom pri „Slovincu“ prišel svitel moment, v katerem se jim je dozdevalo, kako neslano je to, ako se snuje katoliško bojevno društvo v vasi, kjer so — sami katoliki!!

Da „Slovenčeve“ tirade o „liberalni strahovladi“ v Dolini kar najhitreje in najradikalneje dovedemo ad absurdum, konstatujemo, da na čelu tej „strahovladi“ stoji mož, ki je bil opetovano enoglasno izvoljen županom in ki ga je eno najgorečnejših katoliških glasil povodom misijona v Dolini pohvalilo, da je lepo izvršil svojo versko dolžnost!!

V sili hudič muhe žre! Tako tudi „Slovenec“ v sili obupno posega po raznih praznih izgovorih, da bi zakril to sramotno dejstvo, da hoče brez vsacega veljavnega razloga, neodpustno frivolnostjo zanesti medsebojni boj v kraje, kjer je mirno in složno delo tako krvavo potrebno. Poskusi, kakoršen je bil minolo nedeljo v Dolini, ostanejo neizbrizen madež nedostatka vsacega slovenskega čustvovanja v stranki S. L. S. na Kranjskem.

Vsej obrambi v predvčerajšnjem „Slovincu“ je poznati, da jo je porodila zadrega. V sili pa hudič muhe žre.

Častitelj prof. Jesenka. Poljanskodijaštvo je sklenilo, priznajoč velike zasluge prof. Jesenka, osnovati v Poljanah pod firmo akad. ter. društva „Vesne“ ljudsko knjižnico z naslovom: „Prof. J. Jesenka ljudska knjižnica v Poljanah“. Pozivljamo torej tem potom častitelja ranjkega šolskega svetnika Jesenka, da nam v najkrajšem času pošljejo knjige in denarne prispevke na naslov: Ivan Stanonik cand. jur., Poljane nad Škofjo Loko. Imena darovalcev in daril se objavijo v listih. Ivan Stanonik tč. knjižničar „Vesne“.

Iz sodne službe. Sodni praktikant dr. Anton Janchi v Trstu je imenovan avskultantom.

„Narodni delavec“ izide danes opoldne. Prodaja se v uradu, pri Lovrenčiču na vojaškem trgu, in gosp. Krstenu na vegalu Aquedotta.

Födransperg.

O preiskavi.

Preiskovalni sodnik dan na dan zashšava mnogo prič o rojanski tragediji. Siro se glas, da na podlagi dosedanje preiskave ne bo Födran obtožen radi roparskega umora, marveč radi tatvine in ubojstva z obteževalno okoliščino radi bestialnega razkosanja trupla. Vsekakor se to le pravi.

Jutri poročamo o še neobjavljenih zanimivostih v tej grozni aferi.

Vtis umora v Tunisu.

Iz Tunisa (sev. Afrika) poročajo z dne 5. t. m.:

Tragični konec šansonetke Fabris je tukaj povzročil veliko senzacijo, ker ista je tu stanovala dolgo časa v rue dela Valette 3. Njen 12-letni sin Marcel je bil od nje dan v penzijo k nekemu prijatelju. Isti je 20. m. m. dobil pismo od Fabrisove, v katerem mu je naznanila, da se kmalu povrne v Tunis.

Mali Marcel je prebil že druge tragične ure. Ko se je on 9. septembra 1908 nahajal pri svoji botri Mariji Marchi, je isto umoril natakard Joyard.

Tržaška mala kronika.

Ploha. Z bliskom in grmenjem se je sinoči utrgal oblak in blagodejna ploha se je usula na razpaljeno zemljo. Dež je šel celo noč do včeraj zjutraj ob 10. uri. Ob 9. uri je bila zopet strašna ploha ob spremljanju izbruhov zračne elektricitete. Dve strelji sta pa hudo ustrašili rodbino delavcev Hvastja in Pelusi v ulici Lavoratori. Strelji sta obkralj prodrli skozi dimnik in poškodili strop spalnice. Sicer ni bilo nikake neizgode.

Včeraj zjutraj ob 10. uri zjutraj je strela udarila v bragoc „Levino B“, ki je jadrval v tržiskem zatoku pri Rtiču Zdobu. Srednji jamber je bil kar strt.

Strela je udarila predsinčnjem ob 1/2 na eno uro popoldne v hišo na Vrdeli št. 1104 in sicer v stanovanje zakonskih Mekinda. Treščilo je v dimnik, ki meji s spalno sobo prizadetih.

Na zidu ob dimniku sta visela na žebiju dežnik in palica. Oboje jo padlo na tla razbilo na kose. Od dimnika je strela obšinita gosp. Mekinda pustila mu malenkosten znak na zadnjem delu desnega stegna. Ob enem je bil Mekinda vržen s postelje na tla. Zdravnik se zdravniške zdravniške postaje je prizadetemu podelil prvo pomoč — sicer pa je imanovani le zelo lahko poškodovan.

Soproga, ki je spala poleg zadetega, ni bila nič prizadeta.

Iz sobe se je strela izljubilo „pogledati“ v spodaj nahajajočo se kuhinjo, kjer je napravila na kuhinjski posodi precej škode. Od 4 kokiši je ena ostala mrtva, med tem ko so druge tri ostale popolnoma nepoškodovane. Za nasladek si je strela izvolila še eno žrtev.

Za kuhinjo se nabaja svinjski hlev, v kateri je strela odletela ter tam ubila edinega prašiča.

Gosp. Mekinda, ki nam je sam pripovedoval to dogodbo, je bil še tedaj prestrašen. Rad bi iztuhlal pripomoček proti neljubemu obisku strele — kar se mu pa težko posreči!

Vsekako je g. Mekinda lahko zadovoljen z »operacijo« strele — vsaj v kolikor se tiče njega osebe.

Smešnica. Kandidat za ženitev: Deklica je na eno oko slepa. — Posredovalec za ženitve: Res je, toda iz drugega očesa je gleda 100.000 K.

Koledar in vreme. — Danes: Cijak muč. — Jutri: IX. ned. po Bink. — Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 26° Cels. — Vreme včeraj: zjutraj in pop. plohe.

Vremenska napoved za Primorsko: Oblačno in deževno. Hladni vetrovi. Temperatura malo spremenjena. V začetku slabo vreme, potem bolje.

Društvene vesti.

Tržaško podporno in bralno društvo vabi svoje ude, da se snidejo v nedeljo dne 9. t. m. ob 2. uri in pol v društvenih prostorih via Stadion 19 I., odkoder odkorakajo na slavnost N. D. O.

Odbor pevskega društva »Ilirija« se tem potom najerčneje zahvaljuje vsem, ki so kolikšaj pripomogli da je koncert prirejen dne 2. avgusta v »Narodnem Domu« v Buzetu izpal v vsakem obziru naravnost sijajno.

Na koncertu pev. društva »Ilirija« v Buzetu dne 2. avgusta so darovali sledeči gg. Zupančič K 1'60, Černe K 1'—, Gregorič trg. iz Trsta 1'20, čast. g. župnik Kurelič K 1'—, Srčna hvala. Odbor pev. društva »Ilirija«.

Kolesarji!

Podpisani odbor je sklenil v svoji zadnji seji, da priredi sprejem bratovskemu društvu iz Gorice, ki se vdeleži korporativno slavnosti N. D. O. V svrhu tega so naprosili vsi gg. člani, da se snidejo zjutraj točno ob 6. uri zjutraj

pred kavarno »Commercio«, odkjer se odpeljejo na Prosek. Kolesarji iz Gorice pridejo na Prosek ob 7. in pol uri zjutraj v velikem številu; zato ponovno prosimo vse gg. člene da se odzovejo našemu vabilu.

Popoldne se društvo vdeleži korporativno slavnostnega sprejema. Za to prosimo gg. člene da se snidejo točno ob 2. in pol pred »Narodnim domom«.

Nar. delav. organizacija.

Za zastavo N. D. O. so nadalje darovali sledeči: g. dr. Gregorin in gospa K 10'— pekovski rodoljubi člani N. D. O. skupno K 10'—, N. Kreševič K 2'—, Cotar Jos. K 1'—, Regent Ivan 80 vin, in Marvin Jos. 40 vin. Darovateljem priskrba hvala.

Za zastavo N. D. O. je še daroval gosp. Jos. Cijak 4 K.

V uradu N. D. O. naj se prijavijo 4 (štiri) gospodične takoj danes (od 9—12. ure zjutraj in od 4—8 popoldne za neko tovarno. Delo lahko. Plača okrog 1 K 60 v. Sprejme se samo gđe, slovenske narodnosti.

VSI ODBORNIKI, predsedniki skupin in reditelji so vabljeni danes ob 7. in pol uri zvečer v društvene prostore na zadnji važni razgovor radi jutrnje slavnosti.

Za knjižnico N. D. O. darovali so sledeči: gosp. Domačin Juraj 2 knjigi in Jos. Ajdešek 8 knj. Darovateljem srčna hvala.

Narodni delavci agitirajte za Vašo slavnost dne 9. avgusta t. l. in poskrbite si pravočasno vstopnice za popoldansko slavnost.

Gospodarstvo.

Letina. Gorica: Po zadnjem dežju se je oživila narava in ž njo se je oživilo tudi upanje kmets. Trava in poljščine so se pričele bujno razvijati. Posebno dobro se razvija detelja meteljska, ki se kosi sedaj že v tretje in ponekod v četrto. Turščica je taka, da ne moremo popraševati po lepši. Tudi ajda in repa lepo ležeta iz zemlje. Sadja je precej, še več, kot se je mislilo. Jablane, hruške in češnje je treba podpirati, da se ne polomijo. Samo v nekaterih legah je vzela sadje neka pomladanska megla. Grozdje se še vedno lepo razvija; peronospora ga je pa ponekod že tako močno napadla, da se ne bo v nekaterih legah niti polovice od onoga pridelalo, kar se je prej mislilo. Čeli grozdi so že posušeni. Najbolj je napadeno grozdje v nizkih in zapadnih legah, potem tam, kjer se je premalo škropilo. Take peronospora na grozdju ni bilo še nikdar. Tudi po listju in mladju se je začela razvijati ta bolezen v obili meri. Okoli Gorice so najbolj prizadeti kraji Ozeljani, Kronberg, Šempas, Staragora, Šempeter. Če se bo bolezen razvijala naprej, ne bo dobre trgatve.

Vipavsko. Na sploh ni bilo do sedaj toliko slabo in upanja je tudi mnogo. Poljščina in nizki travniki so dali dobro letino, gorški travniki pa so trpeli nekoliko radi suše. Krasno kaže turščica. Stari ljudje ne pomnijo

da bi kazalo kedaj toliko grozdi. Trte so take obložene, da komaj držijo. Jagode so debele in zdrave. Samo v nekaterih vinogradih se pozna grozdná plesnoba ali oidium. Peronospora ni dosti po Vipavskem, vsaj ne toliko, kakor okoli Gorice. Upanje je torej na dobro trgatve. Starega vina je še precej in cena mu je nizka. Prodaja se po 26 do 36 K hektoliter.

Vesti iz Goriške.

Iz šolske službe. V IX. činovni razred so pomaknjeni na ženskem učiteljsku v Gorici vadniški učitelji: Anton Dukič, Adolf Komac, okrajni nadzornik Andrej Lašič ter vadniške učiteljice Luiza pl. Baubela, Analijsa Sirk in Sofija Travan-Hanel.

Smešna dogodbica. Iz Skrbine: Bilo je dne 4. t. m. že v mrak, ko se je po truda-polnem delu sešla družba poštenih fantov. Zabavali so se in smejali na vse pretege. Kar je povzel nekdo izmed družbe besedo in rekel resnega obraza: »Koliko mi daste, ako ponesem voz (ki tehta približno en kvintal) v podstrešje, visočine kakih 5 metrov?«

Družba mu je zadovoljnim srcem obljubila 60 stot., kajti radovedna je bila, kako bo vlek el voz v visoko podstrešje?

Ali dotičnik se je premislil vzlic obljubljenemu plačilu, zdelo se mu je, da ne bi zmagoval tolike teže. Proglasil je svojo ponudbo neveljavno.

Nato pa se je nekdo drugi oglašil, da pones polovico voza, zadnji del. Seveda za obljubljeni nagrado. Ker so bili fantje zadovoljni z njegovim predlogom, je hitro razložil voz, ki je bil obložen. Potem je šel po sosedovo dolgo lestvico, ki jo je naslonil ob podstrešje. Voz je zadel na ramo in — hajd po strmi lestvi. Jako smešno je bilo gledati, kako je kobacal veselo z bremenom, kakor da nosi — gnujat. Ostala družba se je pošteno smejala plezalcu, a tudi njemu je bilo videti, da se mu srce smeje po »zasluženi« — vinarjih.

Lestvo bi bili morali nesti domov. Fantje pa so menili: kdor je rabil lestvo, naj jo tudi odnese. Nu, dotičnik, je zaprosil onega, ki je poprej hotel nesti cel voz, naj odnese lestvo in mu je za to ponudil — 6 vinarjev. In v očigled takemu ogromnemu zaslužku je zaproseni res zadel lestvo na ramo in je korakal se svojim tovorom proti sosedu. Lestev pa je bila težka in dolga 6 m. Tresel se je pod to težo in nogi sta se mu šibili. Krvavo je moral zaslužiti — 6 vinarjev!

A glavno je: fantje so se pošteno smejali in zabavali in razšli so se v obči veselosti.

x Električni tramway Gorica-Červinjan. Ker se je iz nameravane proge, ki se začne tle dni trasirati, Goriško kakor središče furlanske nižine pustilo na strani, sklicana je bila v sredo nujna občinska seja z edino točko: trasiranje te proge. V seji so hudo napadali deželni odbor, ker v svojo traso ni vsprejel furlanske metropole, marveč jo je prezrl kakor najmanjšo vasico. Sklenil se je protest na deželni odbor in prošnja na vlado,

Zalostnim srcem naznanjam, sorodnikom prijateljem in znancem, da je moja preljubljena soproga

ROZALIJA NABERGOJ

rojena Žiberna

po dolgi in mučni bolezni v 28. letu svoje dobe dne 6. t. m. ob 11. po noči, previdena s svetotajstvi za umirajoče, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb se vrši iz hiše Zalosti dne 8. t. m. ob 5. uri popoldne.

PROSEK, 7. avgusta 1908.

Anton Nabergoj — soprog.

Ivan, Tončka — otroci; Lucija Žiberna — mati; Ivan, Jožef — brata; Frančiška, Marija, Kristina — sestre. (Nadaljnih obvestil se ne razpošilja.)

Naznanilo.

Našlo se je kravo dne 1. avgusta tega leta v Sežani. — Kdor jo je zgubil, naj se oglasi pri podpisnem uradu.

Županstvo v Sežani

6. avgusta 1908.

DELA VCI! Pripravite se na svojo dalavsko slavnost 9. avg.

Zdravnik in ranocelnik

Dr. Dinko Tecilazić

specijalist

ZA OTROŠKE BOLEZNI

v ulici Stadion 6. I. n. Telefon 13, IV

(glejati. Fenice)

ter ordinira od 2. do 3. ure popoldne.

Velika zaloga vsakovrstnega pohištva

- navadne do najfineje vrste po najnižjih cenah. -

Peter Jeraj

TRST, ulica Vincenzo Bellini št. 13

ter vogal ulice sv. Katarina.

Gostilna „Al buon ritrovo“

TRST — Ulica Stadion št. 19 z lepim hladnim vrtom.

Toči se istrsko, dalmatinsko, vipavsko pristno vino; PIVO DREHER prve vrste.

DOMAČA KUHINJA. KRAŠKI TERAN. ANDREJ FURLAN, lastnik.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov

Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine

v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Juscher

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. nadst.

Slovenci in Slovani v Trstu

Dolžnost je vaša, da se poslužujete le v

Slovanski brivnici

v ulici Saverio Mercadante št. 1 (blizu slovenske knjižarne)

V. GJURIN, brivec.

Zaloga tu- in inozem. vin, špirta in likerjev

in razprodaja na debelo in drobno

TRST. — JAKOB PERHAUC — TRST

Via dell'Acque št. 6. (nasproti Kade Centrale).

Velik izbor francoskega šampanjca, penečih dezertnih talijanskih in avstro-ogrskih vin Bordeaux, Bunder, renskih vin, Mosella in Ohianti. — Rum, konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovec slivovec in brinjevec. — Izdelki I. vrste, došli iz dotičnih krajev. Vsaka naročila se takoj izvrši. Razpošilja se po povzetju. — Ceniki na zahtevo in franko. — Razprodaja od pol litra naprej.

Slovenska mizarnica v Trstu

Majcen Miloš v Trstu ulica Leo št. 2 nam javlja, da ima zmiraj v svoji delavnici pripravljene cele spalne sobe in vso drugo pohištvo, ter da prevzema vsakovrstno delo v svoji stroki. Ker je gospod M. MAJČEN naš narodni obrtnik, ga najtopleje priporočamo slavnemu slov. občinstvu.

Pekarna Josip Vatovec

ulica Sette Fontane št. 834, Trst.

s prodajo sladčic. — Vsak čas svež kruh.

POSTREŽBA NA DOM.

Može iz prvih ogrskih mlinov. Dezertni prepečenec.

Podpisani časti se naznaniti cenjenim odjecem in v obče slavnemu občinstvu, da preseli

Novo tržaško črevljarnico

ki se nahaja sedaj

v ulici Giosuè Carducci št. 15

(ex Torrente) vis-à-vis Volti di Chiozza.

z dnem 24. avgusta t. l.

v imenovano ulico št. 21

Ob tej priliki so na prodaj čevlji in platneni nizki čevlji po znižanih cenah.

Udani Josip Ursich fu Giorgio.

TOVARNA POHIŠTVA

Aleksand. Levi Minzi

Trst — ulica della Cesa št. 46.

Zaloge:

Piazza Rosario št. 1.

Ulica Lazzaretto vecchio št. 36.

Trajna zaloga pohištva:

ulica della Sanità št. 14.

Pisarna:

ulica Lazzaretto vecchio št. 36.

Katalogi, načrti in proračuni na zahtevo.

Telefon: 6-70; 6-58. (Za informacije vprašati 6-70).

Tovarna cementnih cev in plošč, teracov, betona in artif kamenja

ARISTIDE GUALCO - TRST

ulica S. Servolo št. 2.

Telefon 21-42.

LORENZO BRUNA

TRST, ulica S. Anastasio 9.

Telefon št. 1432

Skladišče drv za ogenj, lesa za polje,

oglje iz drvi in COKE

Hidravlični cement, angleške opeke,

katerih ne pokvari ogenj in druge vrste materiala

za zgradbe, kakor tanke opeke, gašeno apno itd.

Direktni dovoz štajerskih kokoši in

jajc. Specijaliteta: Graške Poullards.

Cene dogovorne. — Postrežba na dom.

Ulica Campanile št. 15.

Valentin Zorzini

urar in dragotina

Trst, ulica Mada vecchia št. 1 (Za ložo)

Izbir zlatih in srebrnih predmetov

zlatih in srebrnih ur po najzmer. cenah.

Sprejme se popravljanja vsake zlatanine

in ur. — SPECIJALITETA v popravljanju

urnih zaklepnic.

Pozlačenje in srebrnenje vsake kovine

potom pila ali ognja, in urezi.

Najboljši malinov

SIRUP

je sedaj oni lekarnarja

PICCOLI, Ljubljani

c. i. kr. dvorn. zalagatelja in zala-

telja njegove svetosti.

Prodaja se v Trstu v buteljkah

približno 1 kilogram

po Kron 1-80

v mirodilnicah Brusadn, Cilla, ulica

delle Poste; Rizzoli, ulica S. Michele;

Zernitz, ulica Stadion. — Poštni zavoj

K 5-30. V sodih od 10—100 kg po K

1-10 kg pošilja po poštenu povzetju

G. PICCOLI — Ljubljana.

GIOV. PELLIS, Trst

ulica San Antonio 9, nasproti kavarni

„STELLA POLARE“

Prodajalnica porcelana kamenine in kristalov.

Popolne service za univalnike. — Namizne service za kavo in čaj

v bogati izbiri. — Raznovrstni krasni predmeti iz porcelana in

lončevine, jako primerni za darove. — CENE JAKO ZMERNE

naj vpliva na to, da se proga razbiri na Gradišcu in še neke druge vasi, ker bi drugače nižini skoraj nič ne koristila, temveč bi ves dobiček od nje imela le Gorica.

Iz Dornberga. Svoječasto ste naznanili, da vprizori družbo „Naprej“ v Dornbergu znamenito šaloigro „Cigani“ v treh dejanjih dne 30. avgusta t. l. Na prošnjo „Zveze nar. društev za Goriško“ smo veselico prenesli na 23. t. m. in sicer radi tega, ker ima dne 30. t. m. društvo „Ipava“ v Mirnem veliko veselico in se tam istega dne ustanovi „Sokolsko društvo“.

Vloge za novo igro so v tako dobrih rokah, da je srečna vprizoritev zagotovljena.

Poleg igre se tudi drugih zabav ne bo pogrešalo dne 23. t. m. v Dornbergu. Šaljiva pošta, razni šalivi muzeji, srečanje in sploh podobnih zabav. Za malo vinarjev, ki se bodo nabirali zgolj za družbo sv. C. in M. je vsakemu udeležencu zagotovljeno obilo zabave. Dohodek od vstopnine na veselico in k plesu se pa porabi za prepotrebno ljudsko knjižnico v Dornbergu. K plesu bo sviral vojaški orkester pešpolka št. 47 iz Gorice. Natančneje vsopred slavnosti objavimo pravočasno. Tržačani! Lep je Dornberg, krasna je vipavska dolina in pa dober je „vipavec“. Vabimo Vas za dan 23. t. m. v Dornberg.

Alfredo Callini, italijanski podanik, goriški dopisnik tržaškega „Lavoratore“, stavec v tiskarni lista „Gazzettino popolare“, bil je obsojen v četrtke na pet kron globe, ker je med nekim prepričanjem glede dela dal sodruku Giovanni-ju Grusovinca zausnico. Ostali staveci cmenjene tiskarne bili so pozvani za priče in so izpovedali, da niso nič videli ne slišali, akopram so bili navzoči. Odvetnik-branitelj si je pridržal, da nastopi nasproti njim radi krive izpovedi.

Velika sokolska slavnost v Ajdovščini. Dne 8. septembra t. l. se bodo vršila v Ajdovščini, kjer se je ustanovil nedavno odsek „Goriškega Sokola“, velika sokolska slavnost, na kateri bodo sodelovala vsa primorska društva. Opozarjamo že sedaj slavno občinstvo na to slavnost. Druge podatke in natančni vsopred se objavi pravočasno.

Vesti iz Kranjske.

Obilo želoda bo letos na Kranjskem. Hrastina se kar šibi pod težo že sedaj, ko se je želod začel že razvijati. Tudi ježic je obilo na ježičarjih.

Streliška je udarila včeraj zjutraj na ljubljanskem gradu v top in ga sprožila. Občinstvo je v prvo mislilo, da je čuvaj naznanil a strelom ogenj.

Obilno dežja je padlo včeraj po noči in tudi včeraj po dnevi po Krajskem.

Nova podružnica družbe sv. Cir. in Met. se je ustanovila za Trebnje in okolico s sedežem v Trebnjem.

Gosp. Dragutinovič je zopet angažiran kakor režiser slovenskega gledališča v Ljubljani.

Imenovanje. Profesor in dosedanji voditelj nemškega oddelka ljubljanske državne gimnazije Aleksander Pucsko je imenovan ravnateljem gimnazije z nemškim učnim jezikom v Ljubljani.

Milijarija je popolnoma ponehala v Mirni peči pri Novem mestu.

Gorenjska sokolska društva prirede v soboto dne 15. avgusta zlet v Kranj, kjer bo javna telovadba in ljudska veselica.

Razne vesti.

Nov izlet Zeppelina. V drugi polovici meseca septembra se grof Zeppelin — kakor javljajo iz Kostnice — zopet dvigne v zrak z novim zrakoplovom „Model št. 5“, ki se ga že gradi. Poleti namerava iz Monakovega preko Lipskega v Drazdane, od tamkaj preko Dunaja v Salzburgemrgut.

Junilejni cesarski spomenik postavijo v Dalmaciji na 1900 metrov visoki gori Osjen v Krivonji.

Zgorele prepelice. Pri nekem trgovcu s pticami v Woodclanu blizu Londona je nedavno nastal požar, in pri tej priliki je zgorelo okoli 30.000 egiptovskih prepelice v vrednosti od 50.000 K.

Knez Löwenstein — franciskan. Iz Kolina poročajo: Princ Karol Löwenstein je vsprejet v franciskanski red.

Sneg v Krkonosah. V Krkonosah je zapal te dni debel sneg. Vrhovi so pokriti s snegom. Temperatura je padla na dve stopinji nad ničlo.

„Dziennik Polski“ doslej last g. Ostaszewski Baranskega je prešel v židovske roke.

6 milijonov 305 tisoč ljudi brez dela. Gospodarska in denarna kriza v Ameriki hudo pritiska delavski stan. Industrijskih delavcev je 2 milijon 605 tisoč brez dela, navadnih delavcev 1 milijon, trgovskih in transportnih delavcev 1 milijon, rudarjev 200 tisoč, ostalih delavcev pol milijona. To je po priliki toliko, kakor da bi bilo brez dela vse prebivalstvo Hrvaške, Dalmacije, Bosne in Hercegovine ter Srbije.

Novo mesto nameravajo zgraditi severno od Berolina, med Stolpom in Hermsdorffom. Mesto bo urejeno po načrtih moderne gradnje za 140.000 prebivalcev. Za novo železniško postajo je že oblaščenih 300.000 frank.

Dela v panamskem kanalu napredujejo dobro. Sedaj je na gradnji kanala zaposlenih 21.000 delavcev iz vseh strani sveta.

MALI OGLASI.

Mali oglasi računajo se po 3 stot. besedo; mesenotiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša priložbina 40 stotink. Plača se takoj.

Zaloga oglja se prodaja radi nenadnega odpota. Naslov pove Inzeratni oddelček Edinosti. 1152

V nedeljo dne 16. velikega srpana priredi mladeniški zbor v Kazljah v vni ples na dvorišču gostilne „Dolgan“. K obilni udeležbi uljudno vabi zbor. — Točil bode bližnji posestnik izvrsten kraški teran po jako nizki ceni. 1142

Dečka za dvigalo išče Hotel „Balkan“. 1177

Išče se več mladeničev iz dobrih hiš na hrano in stanovanje pri slovenski družini. — Pomudbe pod „Blagoslovenost“ na Inzeratni oddelček Edinosti. 1177

Vsakovrstne vinske posode se prodajo v ulici Paduina 21, Franc Budau. 1178

Učenec ali učenka se sprejme za trgovino z mešanim blagom. Zahteva se primerna šolska izobrazba. — Sprejme se tudi spretan trg. pomočnik v službo. Več o tem pove Aug. Dönc v Ajdovščini. 1165

11 novembra oddam stanovanje, hlev za 3 konje in kos vrta. — K. amušič, Sv. Ivan. 1164

Proda se novo kolo „Puch“ v oklepju Freilauf za polovično ceno. — Fotograf JERKIČ, via delle Poste 10. 1171

Tvrdba Ivan Simitz Barriera 32 s šiljalko v ul. Giosue Carducci 31 prodaja po znanih nizkih cenah obleke in blago za moške obleke povsem nove. Specijalita drobnih predmetov za krojače. 1249

Sobo a hrano išče pošten mladenič pri slovenski družini. Ponudbe pod „Mladenec“ na Inz. odd. Edinosti. 1163

Odda se lepa soba s hrano za gospoda, via San Francesco 29, vrata 2. (1154)

Josip Stolf mizararji mojster, Trst, ulica Belvedere št. 8, izvršuje vsakovrstna mizararska dela. 38

Esposito & Bassa nasledniki Jakob Klemenc — Trst ulica San Antonio 1. Trgovina manufakturne blaga in malih predmetov ter sukna za ženske obleke.

IZVOŠČEK (kočijaž) ki je peljal v torek po noči (4 t. m.) ob 11. uri, iz ulice Giosue Carducci v ulico S. Vito, vogal ulice Capello gospoda z deklico je vabljeno v isogib posledic, da prinese v naš urad — Inz. odd. Edinosti — ul. Giorgio Galatti 18 — Jopico, katera je bila posabljen v kočiji in od istega najdena. — Dobi nagrado. 1217

Trgovina jestvin sprejme takoj poštenega učenca. Prednost onim, ki imajo venelje do trgovine. Ponudbe pošiljati pod „Primorec“ glavna pošta. 1111

Novici in Novice

ne zamudite obiskati dobroznano slaščičarno ::

Matteo Stoppar, Trst

ulica S. Giacomo št. 7 (Corso)

kjer najdete bogato in veliko izbero Konfetov bomboniere in slaščic po zmernih cenah. — Vina in likerji prav dobri v botilkah. Telefon 1464

PEKARNA in SLADČIČARNA

Dominik Milanič, Trst

ulica della Guardia št. 24

Prodaja: 3-krat na dan svež kruh, najfinejšo moko vsake vrste; vino v buteljkah in likerji.

Bogata zaloga specialne grenčice „TORERO“.

Najboljše stiskalnice za grozdje in oljke

so naše stiskalnice „ERCOLE“

najnovejšega in najboljšega sestava z dvojno in nepretrgano pritiskalno močjo; z jameno najboljšo delovanje, ki prekaša vse druge stiskalnice.

HIDRAVLICNA STISKALNICA. Najbolje avtomatično patentovane trtne brizgalnice, ki delujejo same od sebe, ne da bi jih bilo treba goniti. „Syphonia“ plugi stroji za grozdje, sadje in oljke, mlin za miti grozdje. Plugi za vinograde. Stroji za sušenje sadja in drugih vegetabilnih, življenskih in mineralnih pridelkov. Stiskalnice za seno slamo itd. na roko. Mlatilnice za žito, čistilnice, rešetalnice. — Slamoreznica ročni mlin za žito v raznih velikostih in vsi drugi stroji za poljedelstvo.

Izdelujejo in pošiljajo na jamstvo kot posebno najnovejšega izbornega tresenega, najbolj priznanega in odlikov. sestava.

PH. MAYFARTH & Co. Trgovina za poljedelstvo in vinske stroje DUNAJ II. Taborstr. 71

Ustrezni ceniki in katalogi pošljemo na zahtev. Razprodajalci in zastopniki v vsaki državi. — Vsi stroji in posoda, kjer nismo zastopani, dobimo iz tujine.

Zaloga vina istrskega I. vrste po 26 K hkt od 56 litrov naprej. — Kraški teran po dogovoru. — Jože Čebulec v Sežani. 1038

Prodajo se obleke za moške in dečke. Placilo na mesečne ali tedenske obroke. Ulica Caserma 12, I. 892

Kdor hoče kupiti izvrstno belo in črno vino po zmernih cenah, naj se obrne do gospe Malalan na Opčinah. Vino je pristno domače. 1163

Prilika. Proda se v okolici — 20 minut od mesta — sadonosno zemljišče z gozdom in kamnom ter kmečko hišo. 2300 en bloc po 5 kron □ klaster. — Naslov pri Inzeratnem oddelku Edinosti. 1155

Mizarji ne zamudite prilike! Po jako nizki ceni se prodaja beli koroški les in to vsled preselitve. Ulica Cecilia št. 18. 1157

Izvrstno istrsko vino prodaja Martin tani pri Vrsaru. Ima na razpolago 1500 hekt. Vино ima 10 stopinj. Na željo pošlje uzorce. 1022

V Rojanu se oddaja v najem dve stanovanji. Hiša nova. — Bole, št. 316. 1157

Aleksander Pann Tapečar, Trst ulica Chiozza št. 5. Sprejema vsakovrstno tapetarsko delo. Delo fino in trpežno. Cene zmerno. 1167

Odda se soba s hrano ali brez, zraven trga Ponterosso. Naslov pove Edinost. 1147

Na stanovanje in hrano se sprejme gospod. Kje? pove Inz. ratni odd. Edinosti. 1147

+ Giulio Reddersen +

TRST, ulica Giosue Carducci št. 23

TELEFON št. 813

Kirurško orodje, ortopedični aparati, Modere, umetne roke in noge, berglje, klini pasi, elastični pasi in nogavice, elektroterapevtske priprave, aparati za inhalacijo.

SKLADIŠČE potrebščin za kirurško zdravljenje. Potrebščine iz gumija in neprodnege blaga. 1167

DANIELE PILLIN

TRST - ulica Acquedotto 94

TELEFON 241.

Velika zaloga gašenega in živega apna.

Tovarna cementnih plošč in zaloga oglja za peči.

KOLESA

Helical Premier

Prve znamke

od K 170 naprej.

Pnevmatiki po K 6 — in pnevmatična čreva od K 5 — naprej.

Vsakovrstne potrebščine in šivalni stroji HID & NEU po najnižjih cenah.

Riccardo Sanzin

Trst, ulica delle Poste 6, Trst

A. SEMULIČ

Bogata izbira pohištva in tapetirar delavnica. Trst, trg Belvedere št. 3

: : Mehanična delavnica : : avtorizovana za napeljavo vode in plina

GUIDO SAMBO

Zastopnik odlikovane tovarne gramofonov Teodor Fischer GRAMOFONI od 50 K naprej z dobrimi glasom in specijalne plošče na izbero.

Skladišče gramofonov, svetilk, aparatov za Anestjero luč, mrežilo in ovi. Popravljanje koles, gramofonov, motorov na plin ali benzin, električnih zvonov in vsako mehanično delo.

Trst, Piazza San Francesco d'Assisi 3

Vsaka ekonomična družina

nakupi

VERMOUTH

v velikem skladišču v ulici San Nicolò 18

Buteljke „Reklam“ od 1 litra 55 krajanzjev.

Nepremienjeni tip. — Znamka neprekosljiva

Črevljarnica

Baldinelli

Eleganca, trpežnost, ekonomija.

Sprejema se naročila po meri ter se izvršuje v 24. urah.

Sprejme se naročila za nepremosljive postole. Popravljanja po zmernih cenah.

Prodaja najboljših voščil za čevlje

Trst, ulica Crosada št. 5, Trst

(Vogal ulice Punta del Forno).

Namizno vino prve vrste

pridelek iz posestev grofa Dr. Venier v Novemgradu, v buteljkah ali sodih, v vsaki količosti po 64 stotink liter, brezplačno na dom, proti takojšnjemu plačilu.

Tropinovec po Kron 160 liter

prodaja **Angelo Nichetto**

lastnik gostilne „Nichetto“ v Rocolu in mesnice na Goldonijemem trgu št. 6. — TELEFON št. 963.

Gostilna v Rocolu ima na razpolago društvo in klubom, za prireditve plesov ali društvenih zabav, (po dogovornih cenah) elegantno plesno dvorano in kegljišče.

Veliki obrtnijski zavod

Giovanni Cosovel

TRST, ulica Ghiozza št. 32.

izvršuje vsakovrstna dela v železu in kovini po cenah da se ni bati konkurence.

SLOVENCI

Nazarij Kocijančič, Trst

ulica Donato Bramante 6

Priporoča Vam svojo čevljarsko delavnico.

Vdobi se v skladišču vsake vrste čevljev po zmerni ceni. Sprejema naročila po meri.

Umetni **fotografični atelje**

pri av. Jakobu ulica Rivo št. 42 (pritličje) TRST.

Izvršuje vsako fotografično delo kakor tudi razglede posnetke, notranjost lokalov, porcelanaste plošče za spomenike, itd. itd.

POSEBNOST

Povečanje vsakotere fotografije.

Radi udobnosti P. N. naročnikov sprejema naročila in jih izvršuje na domu ali zunaj mesta.